

с брезент. Покривалото се опъва от всички страни и се прихваща или към прътите, или към допълнително забити в земята малки колчета. Вътре се застила „кой каквото има” (Иванова, Кръстев 2006: 108).

Сезонно чергарстващите цигани в края на зимата напускат населените места, в които временно са пребивавали. Около Великден и Гергьовден (23 април) тръгват на път. Формирането на групата става спонтанно и често в движение. Прибират се в късна есен, най-често след Димитровден (8 ноември).

„Тук, в Кардам, ние бакърджиите дойдохме през 1963 г. от Видинския край. Постоянно пътувахме – цялата фамилия – с каруци. Март месец не биваше да ни завари уседнали. Стоплеше ли се, впрягахме каруците, вземахме палатките и тръгвахме от село на село. Така обикаляхме пролет, лято и есен из Добруджа където намерим работа, от едно село в друго, за да изкараме пари за зимата. Щом дойдеше зимата намирахме в някое село няколко къщи, наемахме ги и се позастоявахме” (Колев 2001: 94).

Чилингириите обикалят из цяла Южна България. „Които и села да обикаляхме, гледахме зимата да ни завари във Винарово (Чирпанско – б.а.). Бяхме десетина семейства от нашите, взехме една голяма изба под наем. Имаше купони за хляб, даваха ни ги от кметството. Баща ни продължаваше да се занимава с железарство” (ж., р. 1930 г., фичерка).

Бургуджиите остават да зимуват там, където ги завари Димитровден.

Всяка група си избира предводител и това е възрастен мъж, който умее да се оправя /”по-ачигъоз”/, с опит и авторитет, уважаван и почитан от всички. Мечкарите предпочитат да е грамотен, да познава маршрутите и го наричат “онбаши” или “чорбаджи”. При копанарите е “драгоман”, “онбаши”, при “тракийските” калайджии – „сайбия”, чилингириите/ бургуджиите - „чери-башия”, кардарашите – „кмет”. Той е водач на групата и определя пътищата на придвижване, мястото и времето за престой. Регулира отношенията в нея и решава възникнали спорове, уведомява и се договаря с местните власти за пребиваването на цигани в района им, установява подходящи връзки с търговци. Всички в групата са длъжни да зачитат мнението му. „Свиреше Садетин – някогашен чери-башъ, свиреше с душа и сърце...В погледа му имаше нещо особено.. Изглежда в такъв час мислите му се рееха далеч назад, в онова славно минало, когато имал власт, когато и мъжете и жените го слушали. Понякога идваше в чери-башиски такъм – отломки от отминали дни – дълъг кюрк